

SROVNÁNÍ FOREM VYJADŘOVÁNÍ NEDŮVĚRY
VLÁDĚ VE VYBRANÝCH DVOU ZEMÍCH S
PARLAMENTNÍM REŽIMEM

Klára Tomsová

Obsah

Co je to vyslovení nedůvěry vládě?

akt, který používá
parlament k odstavení
vlády od moci

Důvody mohou být:

- Nespokojenost s politikou vlády
- Ztráta důvěry veřejnosti
- Korupční skandály
- Neschopnost vlády

Typologie vyslovení nedůvěry

Konstruktivní vyslovení nedůvěry

Vyslovení nedůvěry absolutní většinou

Vyslovení nedůvěry prostou většinou

Konstruktivní vyslovení nedůvěry

- znamená, že parlament může vyslovit nedůvěru premiérovi, respektive celé vládě, jen za předpokladu, že se zároveň dokáže shodnout na jeho nástupci
- má zabránit častým změnám vlád během jednoho volebního období
- *Španělsko, Maďarsko, Slovinsko, Polsko, Lesotho, Belgie*

Vyslovení nedůvěry absolutní většinou

- při vyslovení nedůvěry potřeba, aby pro hlasovala většina všech poslanců
- při kladném výsledku hlasování vláda podává demisi

- *Slovensko, Francie*

Vyslovení nedůvěry prostou většinou

- k vyslovení nedůvěry tímto způsobem stačí podpora většiny poslanců, kteří jsou na hlasování přítomni
- Dánsko, Itálie, VB

Spojené Království Velké Británie a Severního Irska

Vyslovování nedůvěry

- Nepsaná ústava + politický systém založen na zvykovém právu
- Vyslovení nedůvěry prostou většinou

Proces

1. zahájení procesu
2. hlasování
3. formulace návrhu
4. debata o návrhu
5. důsledky

Výjimečné situace

Jednací sál Sněmovny lordů

Jednací sál Dolní sněmovny

Slovensko

Vyslovování nedůvěry

- parlamentní republika, psaná ústava
- vyslovení nedůvěry absolutní většinou

Proces

1. Podání návrhu
2. Rozprava
3. Hlasování
4. Výsledek hlasování
5. Dosluhující vláda
6. Jmenování nové vlády

VB – konkrétní příklad

- Vláda premiéra Jamese Callaghana (labourista), 1979
- vyvolala vůdkyně opozice Margaret Thatcherová
- výsledek nařídil všeobecné volby, které vyhrála Thatcherová (konzervativci)

Pozadí

- Volby 1974 vyhráli Labouristé – vyzvání k vytvoření menšinové vlády
- Po odstoupení Wilsona – nastupuje James Callaghan
- Konání doplňovacích voleb

Pozadí

- Pakt Lib-Lab
- trval rok, v červnu 1978 vypršel
- očekávalo se, že Callaghan vyhlásí volby v září 1978
- období průmyslových nepokojů
- referendum o zákonu o Skotsku

Slovensko – konkrétní případ

- Vláda Eduarda Hegera
- 2022
- předčasné volby

Pozadí

- Robert Fico
 - zakladateľ SMER

- Igor Matovič
 - líder strany Obyčajní ľudia a Nezávislé osobnosti

Pozadí

- Igor Matovič zaujmul v roce 2020
- Pravicová vláda s menšími liberálními a konzervativními stranami
- Kovid – Matovič klesá
- Výměna rolí mezi premiérem a ministrem financí

VYSLOVENÍ NEDŮVĚRY

- Prosinec roku 2022
- SAS opustila vládu
- Matovič stáhl svůj rezignační list a **VLÁDA PROHRÁLA HLASOVÁNÍ O NEDŮVĚŘE**

Porovnání

ZEMĚ	VB - PROSTÁ VĚTŠINA	SLOVENSKO - ABSOLUTNÍ VĚTŠINA
+	proces relativně jednoduchý	jednoznačnost rozhodnutí
	vláda má možnost reagovat na návrh a vést debatu	větší polit. stabilita
=	hrozí politická nestabilita	manipulace s hlasováním
	výsledek hlasování může být ovlivněn	složitější dosáhnout

Zajímavosti – Velká Británie

- nedůvěra veřejnosti vůči vládě
- 2 z 5 lidí ve Velké Británii tvrdí, že demokracie nefunguje
- 76% veřejnosti v Anglii nedůvěřuje poslancům, že by přijímali rozhodnutí, která by zlepšila jejich život

Zajímavosti - Slovensko

- většina Slováků důvěřuje více ozbrojeným silám, než politickým stranám
- pouze 37% lidí na Slovensku důvěřuje v EU

Zdroje

1. BBC [online]. [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/march/28/newsid_2531000/2531007.stm
2. The party's over. *The Guardian* [online]. [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/politics/2009/mar/22/james-callaghan-labour-1979-thatcher>
3. James Callaghan. *GOV.UK* [online]. [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/history/past-prime-ministers/james-callaghan>
4. Slovenská sněmovna vyslovila nedůvěru vládě. Čaputová ji odvolá. *Idnes.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-11-11]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-heger-neduvera-volby-snemovna.A221215_183330_zahranicni_jhr
5. *Why Slovakia's Government Collapsed (and why it's bad news for Ukraine)* [online]. 2023 [cit. 2023-11-12]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=q-55M_bJ02E
6. *Slovakia Country Report* [online]. 6-9 [cit. 2023-11-12]. Dostupné z: https://www.globsec.org/sites/default/files/2020-09/Voices-of-Central-and-Eastern-Europe_Slovak-country-report.pdf - REPORT SLOVENSKA
7. DAVIDSON, Sarah. Loss of public trust in Government is the biggest threat to democracy in England. *Collective wellbeing* [online]. [cit. 2023-11-12]. Dostupné z: <https://carnegieuktrust.org.uk/blog-posts/loss-of-public-trust-in-government-is-the-biggest-threat-to-democracy-in-england/>

DĚKUJI ZA
POZORNOST